

[Jes Schmidt.]

mandat i Syddanmark, altså ikke oppe i det atlantiske område, men hernede.

Diskussionen om dette ønske fra mindretallet er ikke afsluttet endnu. Den er heftig, og den er lidenskabelig, men vi nede fra det tyske mindretal håber på, at man finder frem til en løsning for mindretallenes parlamentariske repræsentation, for det er nemlig et emne, som ikke kun begrænses til Danmark, men også til Slesvig-Holsten. Det kan i løbet af ganske kort tid også blive aktuelt dernede, at man ud over befrielse af det danske mindretal for valglovens spærreklausul må finde frem til andre og, det vil jeg gerne understrege, rimelige — rimelige for Danmark, rimelige for Slesvig-Holsten — ordninger, og dér er det, jeg beder folketingets partier om forståelse for vort specielle standpunkt.

Ordføreren for forslagsstillerne (Grønborg) (DR):

Det foreliggende lovforslag går i al sin enkelhed ud på at bringe valgloven i overensstemmelse med grundloven, som samtlige medlemmer har afgivet en højtidelig forsikring om at ville holde.

Ved den foreslåede affattelse af valglovens § 43, 1. punktum, bortfalder de særlige betingelser for, at et parti kan få andel i de tillægsmandater, som partiet efter forholdstalsvalgmotoden er berettiget til. Dersom disse betingelser, i det følgende kaldet spærreregler, ophæves, vil et parti kunne opnå repræsentation her i tinget, såfremt det ved valget opnår 1/175 af de afgivne gyldige stemmer.

De spærreregler, som nu foreslås ophævet, kan føres tilbage til valgloven fra 1953, hvor de dengang tre største partier, sandsynligvis inspireret af den vesttyske valglovs 5 pct. spærregel, blev enige om at skærpe betingelserne for de små partiers repræsentation ganske væsentligt. Resultatet blev en spærregel på 60.000 stemmer, som allerede ved valget i efteråret 1953 medførte udelukkelse af partiet de uafhængige, der opnåede 58.573 stemmer.

Spærrereglerne mødte allerede dengang betydelig modstand fra store del af befolkningen, men forslag fra såvel det radikale venstre og kommunisterne som retsforbundet om at ophæve de skærpede spærreregler

blev hver gang nedstemt af de tre store partier.

I 1961 lykkedes det efter endnu en lang debat i folketinget at få gennemført en ubetydelig lempelse af spærrereglerne, idet 60.000 stemmers reglen blev erstattet med den nugældende 2 pct. regel. Ved de følgende valg virkede spærrereglerne stadig mere urimelige og uretfærdige, og denne udvikling kulminerede ved valget den 21. september 1971, hvor 200.000 vælgere eller 6,9 pct. af stemmerne ikke blev repræsenteret.

Uanset at det ved valget i december 1973 lykkedes for hele 5 partier at overvinde spærrereglerne, således at dette folketing for første gang i 20 år afspejler de forskellige anskuelser i befolkningen, bortset fra partiet venstresocialisterne, som skulle have haft 3 mandater, er der efter min mening i allerhøjeste grad grund til at tage valglovens § 43 op til fornyet overvejelse, således at man i fremtiden ikke skal opleve tilsvarende resultater som ved valget i 1971.

De hidtidige folketingsdebatter om spærrereglerne har næsten udelukkende drejet sig om rimeligheden i at udelukke de små partier fra deltagelse i folketingets arbejde. Tilhængerne har gang på gang henvist til nødvendigheden af at skabe et handlekraftigt og arbejdsdygtigt folketing, og man har adskillige gange antydnet, at demokratiet hurtigt ville bukke under for kaos og diktatur, såfremt man drog den fulde konsekvens af forholdstalsvalgmotoden og ophævede spærrereglerne.

Det er min opfattelse, at der aldrig vil kunne opnås enighed om rigtigheden af disse påstande, og jeg finder det derfor formålsløst at gentage alle de traditionelle argumenter for og imod spærrereglernes rimelighed. Det centrale for mig har altid været, at spærrereglerne er i klar modstrid med grundlovens § 31, stk. 2, og dette gælder, uanset om man måtte finde spærrereglerne nok så rimelige og hensigtsmæssige.

Ved gennemlæsning af de tidligere folketingsdebatter vil man opdage, at spærrereglernes tilhængere omhyggeligt har undladt at komme ind på spørgsmålet om spærrereglernes overensstemmelse med grundlovens ord, og dette, selv om modstandernes ordfører umiddelbart forinden endog havde oplyst grundlovens § 31, stk. 2. Tilhængerne